

Пореске вести

Септембар 2015. године

Најзначајније новине у новом Закону о порезу на доходак

Нови закон о порезу на доходак ("Службени гласник Републике Српске", број 60/15) ступио је на снагу 1. септембра 2015. године. Ступањем на снагу овог закона престао је да важи Закон о порезу на доходак ("Службени гласник Републике Српске", број 91/06, 128/08, 120/08, 71/10, 1/11 и 107/13).

- 1. Извори дохотка** - Поред обавезе обрачунавања и плаћања пореза на доходак од личних примања, самосталне дјелатности, ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, капитала, капиталних добитака, новим Законом о порезу на доходак уведена је обавеза плаћања овог пореза и на доходак из страних извора, као и остали доходак.
- 2. Порески обвезник (појам резидента и нерезидента)** - Поред физичких лица која на територији Републике Српске имају пребивалиште или на територији Републике Српске, непрекидно или са прекидима, бораве 183 или више дана у периоду од 12 мјесеци који почиње или се завршава у односној пореској години, резидентом се сматра и физичко лице које **има стално мјесто становања и средиште животних интереса у Републици Српској, док је нерезидент физичко лице које се не сматра резидентом.**
- 3. Пореска ослобађања** – Нови основи за ослобађање од плаћања пореза:
 - једнократна помоћ по основу рођења дјетета коју послодавац исплати запосленом до висине једне просјечне мјесечне нето плате у Републици Српској према посљедњем објављеном податку Републичког завода за статистику,
 - једнократна помоћ у случају смрти запосленог или члана његове уже породице, или тешке инвалидности или дуготрајне болести запосленог, до износа три просјечне нето плате у Републици Српској према посљедњем податку Републичког завода за статистику,
 - једнократна помоћ за санацију штете настале као посљедица елементарних непогода или природне катастрофе коју послодавац исплаћује запосленом до износа три просјечне нето плате у Републици Српској према посљедњем податку Републичког завода за статистику,
 - поклони које дају послодавци за дјецу запослених, старости до 15 година, поводом празника, који износе до 100 КМ по дјетету на годишњем нивоу,
 - трошкови припремања топлог оброка у властитим ресторанима код послодавца или топлог оброка испорученог послодавцу од лица регистрованога за услуге кетеринга, а највише до 4,5 КМ дневно по запосленом,
 - коначну исплату животног осигурања, осим износа уплаћене премије животног осигурања до 1.200 КМ годишње,
 - приходи од дивиденде,
 - приходи од продаје покретних ствари кориштених у личне сврхе.

Нови Закон о порезу на доходак, у односу на претходно законско рјешење, не предвиђа право на ослобађање од плаћања пореза на доходак за сљедећи доходак:

- накнаде за признавања трошкова пресељења у сврху промјене мјеста запослења исплаћене до висине по посебним прописима,
- плате запослених у случају да их послодавац запосли након ступања на снагу овог закона, а који се налазе на евиденцији незапослених Завода за

запошљавање Републике Српске најмање годину дана непрекидно и уколико имају више од 50 година живота.

- 4. Умањење пореске основице пореза на доходак** – Основица пореза на доходак умањује се за:
- износ уплаћеног пензијског доприноса за добровољно пензијско осигурање до 1.200KM годишње и
 - износ уплаћене премије животног осигурања код друштва за осигурање које посједује дозволу Агенције за осигурање Републике Српске, до 1.200 KM годишње.

Основица пореза на доходак од личних примања умањује се за:

- Лични одбитак пореског обвезника у износу од 2.400 KM на годишњем нивоу,
- 900 KM, на годишњем нивоу, по сваком издржаваном члану уже породице,
- износ камате плаћене на стамбени кредит, с тим да почевши од 1. септембра 2015. године, када је на снагу ступио нови Закон о порезу на доходак, право на умањење немају порески обвезници који остварују право на субвенцију по истом основу из буџета Републике или буџета јединица локалне самоуправе (нпр. субвенција каматне стопе на стамбене кредите за младе и младе брачне парове коју одобрава Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске).

- 5. Доходак од личних примања** - Доходак од личних примања издвојен је као посебан извор дохотка којег чине сва директна и индиректна плаћања **из радног односа**, која обухватају: исплате бруто плате и друге бруто исплате запосленом, укључујући регрес, топли оброк, плаћање прековременог рада, бонусе, накнаде и додатке на услове рада, посредне олакшице, односно продају добара или услуга по цијени нижој од тржишне, давање бескаматних позајмица или позајмица по каматној стопи нижој од банкарске, ослобађање од дужничке обавезе или опрост дуга, уступање на коришћење имовине пореског обвезника без накнаде или по цијени нижој од тржишне, плаћања која врши послодавац у корист запосленог или било ког члана његове породице, укључујући трошкове живота, станарину, комуналије, плаћања за трошкове репрезентације, трошкове туристичких путовања, кориштење службеног возила у приватне сврхе, било које плаћање или поврат трошкова које оствари запослени, поклоне које је послодавац дао запосленом, вриједност акција примљених без накнаде, бонусе и награде за добро обављен посао, друге исплате и користи из радног односа уколико нису ослобођене или другачије опорезоване у складу са овим законом.

- 6. Доходак од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине** - Према одредбама новог Закона, у приходе од самосталне дјелатности укључују се приходи из предузетничке дјелатности, пољопривреде, шумарства и риболова и самосталних занимања. Самостална занимања у смислу овог закона су професионалне дјелатности физичких лица која су по том основу регистрована у одговарајућем регистару, а нарочито адвокати, нотари, инжењери, архитекти, порески савјетници, стечајни

управници, тумачи, преводиоци, новинари, умјетници, спортисти и друга слична занимања.

Расходи који се могу одбити од прихода су плаћени трошкови у току једног пореског периода који су повезани са обављањем те самосталне дјелатности, као општа одредба за признавање трошкова у односу на претходни Закон није битно промјењена.

Трошкови obroка, путни трошкови, дневнице, трошкови превоза на и са посла могу се признати у расходе само уколико су на њих плаћени припадајући порез и доприноси у складу са Законом.

Статус малог предузетника не може добити физичко лице које обавља професионалну дјелатност, тј. адвокати, нотари, инжењери, архитекти, порески савјетници, стечајни управници, тумачи, преводиоци, новинари, умјетници, спортисти и друга слична занимања.

- 7. Доходак од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине** - Новим Законом о порезу на доходак прецизиране су врсте прихода које се сматрају ауторским правом, правом сродним ауторском праву и правом индустријске својине, те висина нормираних трошкова који се признају приликом утврђивања пореске основице. Законом није прописано право на умањење пореске основице за износ стварних трошкова који су неопходни за остварење прихода по овом основу.
- 8. Доходак од капитала** - Новим Законом о порезу на доходак, приход од дивиденде, као и приход од продаје покретних ствари које су кориштене у личне сврхе, изузет је од опорезивања. Приликом утврђивања пореске основице од дохотка се одбијају нормирани трошкови у висини од 20% од тог прихода, с тим што, за разлику од претходног законског рјешења, новим законом није прописано право на умањење пореске основице за износ стварних трошкова које је закуподавац имао у вези са имовином коју је дао у закуп. Такође, приликом утврђивања прихода од издавања непокретне имовине, ако није наведен износ закупнине у уговору или уколико нема уговора, Пореска управа утврђује приход у висини тржишне цијене закупа.
- 9. Доходак од капиталних добитака** - Капитални добитак представља позитивну разлику између продајне цијене права и имовине и њене набавне вриједности, којег обвезник оствари продајом, односно другим преносом са или без накнаде... Дакле, новим Законом прописана је обавеза плаћања пореза на доходак од капиталног добитка и приликом преноса имовинских права без накнаде (нпр. поклон, продаја наслеђене имовине).
- 10. Остали доходак** - Под појмом „остали доходак“ подразумијевају се сви приходи које физичко лице оствари по било ком основу осим дохотка оствареног од личних примања, самосталне дјелатности, ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, капитала, капиталних добитака и страних извора, уколико није ослобођен од опорезивања. Остали доходак обухвата приходе из различитих уговорних односа (изузев радног односа), приходе постављених, изабраних, именованих лица, приходе професионалних спортиста, приходе тумача, вјештака и естрадних умјетника и др. Такође, под

појмом осталог дохотка подразумијевају се и дохоци остварени из других, било којих извора, а који представљају разлику у вриједности имовине физичког лица на крају и на почетку пореске године.

11. Доходак из страних извора - Законом се уводи опорезивање дохотка из страних извора, а обвезник је физичко лице које по одредбама овог закона оствари доходак по било ком основу, односно по основу рада, имовине, осигурања и капитала изван граница БиХ и ако има стално мјесто становања и средиште животних интереса у Републици Српској.

Сматра се да лице има стално мјесто становања уколико директно или индиректно у свом власништву или у закупу има стан, кућу или другу стамбену јединицу у Републици Српској која није намјењена за краткотрајни боравак, док средиште животних интереса може имати лице које испуњава најмање један од сљедећих услова:

- власништво над непокретностима чија тржишна вриједност прелази 300.000 конвертибилних марака,
- ефективна економска веза са Републиком Српском,
- власништво над удјелом у капиталу привредног друштва у вриједности више од 100.000 КМ,
- брак или ванбрачна заједница са држављанином Републике Српске, односно БиХ,
- рад уз издату радну дозволу или
- школовање, односно образовање.

Порез на доходак плаћа се годишње у апсолутном и то за пријављени годишњи доходак:

- до 2.000.000 КМ, порез износи 150.000 КМ
- преко 2.000.000 КМ до 1.000.000 КМ, порез износи 250.000 КМ
- преко 10.000.000 КМ до 20.000.000 КМ, порез износи 500.000 КМ
- преко 20.000.000 КМ до 30.000.000 КМ, порез износи 600.000 КМ
- преко 40.000.000 КМ до 50.000.000 Км, порез износи 700.000 КМ и
- преко 50.000.000 КМ, порез износи 800.000 КМ.

12. Промет између повезаних лица - Код трансакција између повезаних и неповезаних лица примјењује се правило тржишне цијене, с тим да ако обвезник послује са повезаним лицем, приликом примјене пореских прописа примјениће се сљедећа правила:

- било који добитак остварен са повезаним лицем представља добитак који се укључује у пореску основицу
- било који губитак који настане пословањем са повезаним лицем не може се одбити од пореске основице.

Повезаним лицима сматрају се лица која имају посебну везу која може материјално утицати на економске резултате трансакције између њих, с тим што посебне везе подразумевају везе између лица која су:

- пословни партнери,
- у односу послодавац - запослени,
- чланови уже и шире породице, укључујући супружнике, директне претке и потомке, сестре и браћу, супружниковог брата и сестру, сестру и брата родитеља или супружникових родитеља.

13. Правилници - Министар финансија ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети:

- Правилник о поступку и начину остваривања права на ослобађање и умањење пореске основице пореза на доходак,
- Правилник о садржају и начину вођења књига и евиденција и правила за усклађивање прихода и расхода од самосталне дјелатности
- Правилник о врсти и висини трошкова неопходних за остваривање прихода по основу ауторских права, права сродних ауторским правима и права индустријске својине,
- Правилник о условима, начину и поступку остваривања права на опорезивање свјетског дохотка,
- Правилник о начину утврђивања тржишне вриједности трансакција између повезаних лица и
- Правилник о облику и садржају пореских пријава и пореске картице.

Обавјештење за пореске обвезнике о укидању права на ослобађање од плаћања пореза на доходак

Обавјештавамо пореске обвезнике - послодавце да одредбама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 60/15), који ступа на снагу 1.септембра 2015. године, није предвиђено право на ослобађање од плаћања пореза на доходак на плате запослених лица која имају више од 50. година живота а које је послодавац запослио након ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/11), односно након 1.фебруара 2011. године, те који су се налазили на евиденцији незапослених Завода за запошљавање Републике Српске најмање годину дана непрекидно.

Сходно наведеном, уплатиоци доприноса (послодавци) који су у Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса пријавили лица (обвезнике доприноса) на основ осигурања: Радни однос са лицем преко 50 година живота које има право на ослобођење од пореза на доходак (бројчана ознака – шифра основа осигурања: 40), потребно је да исте, путем Обрасца ПДЗ100 - Пријава/Промјена/Одјава уплате доприноса, одјаве са наведеног основа осигурања, са 31. августом 2015. године, те да их пријаве на одговарајући основ осигурања којим се у Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса успоставља радни однос, почевши од 1.септембра 2015. године.

Обавјештење о доношењу одлуке о спровођењу мултилатералне компензације и цесије

У “Службеном гласнику Републике Српске“ број 74 од 11. септембра 2015.године објављена је Одлука о спровођењу мултилатералне компензације и цесије. Прва обавезна мултилатерална компензација у Јединственом систему за мултилатералне компензације и цесије спроводи се у периоду од 26. октобра 2015. године до 10. новембра 2015.године.

Регистрација учесника и пријава обавеза за спровођење основне мултилатералне компензације врши се у периоду од 26. до 30.октобра 2015.године (до 16 часова).

Учесници пријављују неоспорене обавезе које су доспјеле за плаћање до 1. септембра 2015. године.

Контакти

Уколико имате додатних питања или желите више информација, молимо Вас да контактирате наше стручњаке:

Жарко Мионић
Руководилац у Сектору ревизије

Браће Мажар и мајке Марије 58 и 60,
78000 Бања Лука
Тел: + 387 (0)51 223 505
zmionic@deloittece.com

Наташа Киза-Мајсторовић
Руководилац у Сектору за порески консалтинг

Браће Мажар и мајке Марије 58 и 60,
78000 Бања Лука
Тел: + 387 (0)51 224 509
nkizamajstorovic@deloittece.com